

Fiskehelseerapporten

2019

Festeorgan til *Gyrodactylus salaris* forstørret 2600 ganger. Foto: Jannicke Wiik-Nielsen, Veterinærinstituttet.

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

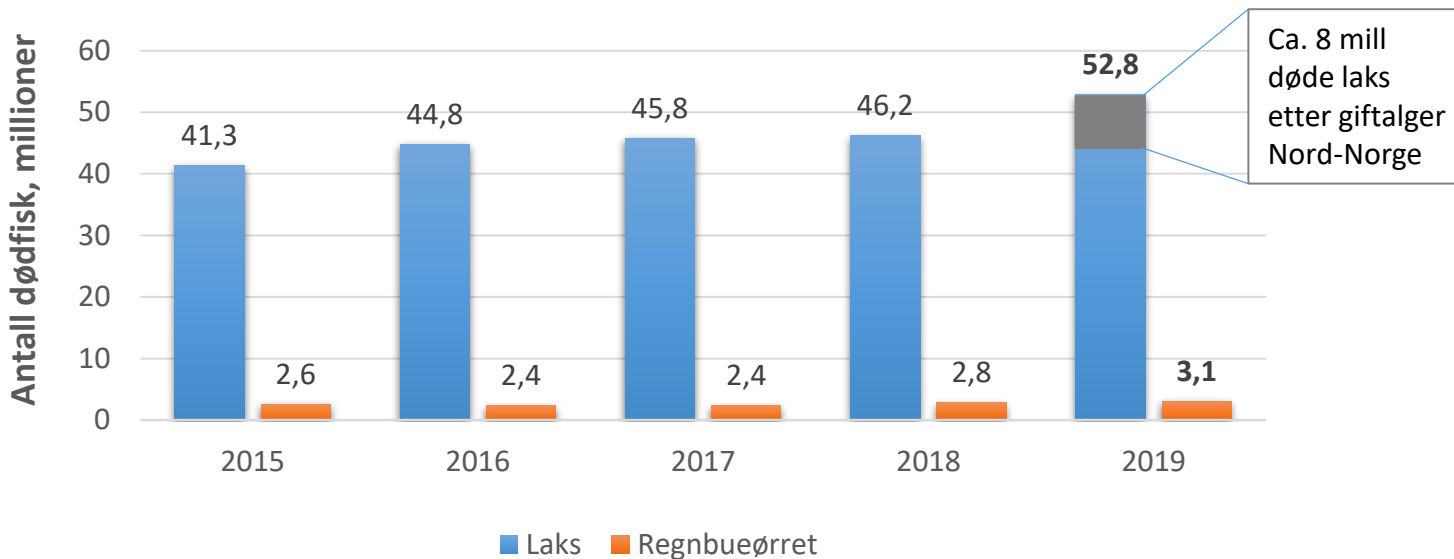
Hvordan stod det til med helse og velferd hos oppdrettsfisk i 2019?

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Utvikling i dødelighet for oppdrettet laks og regnbueørret i sjøfasen

Hva dør oppdrettsfisken av?

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Det finnes per dags dato ikke tilgjengelig informasjon på **dødelighetsårsaker** i norsk oppdrettsnæring

Offisielle tall fra Fiskeridirektoratet:

Tap (Svinn) = Dødfisk + Utkast + Rømming + Annet

«Sekkepost» for
85-91% av tapene

«Sekkepost»
2 – 6 % av
tapene

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Informasjon fra

Diagnostikk meldepliktige sykdommer:

Data fra Veterinærinstituttet

Diagnostikk andre alvorlige sykdommer:

Data fra Veterinærinstituttet

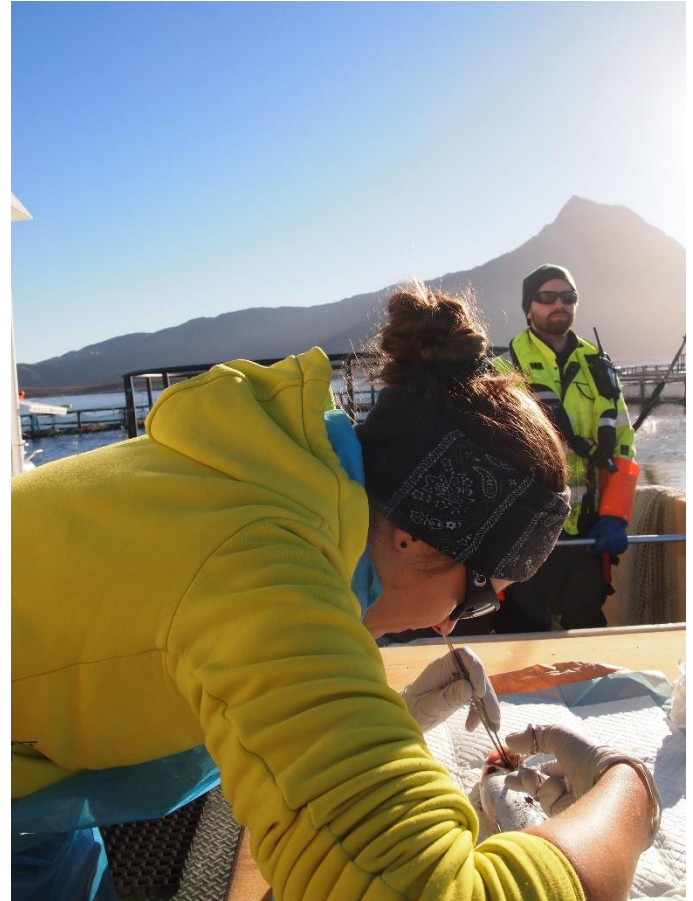
Data fra private laboratorier

Lakselusnivå og antall behandlinger:

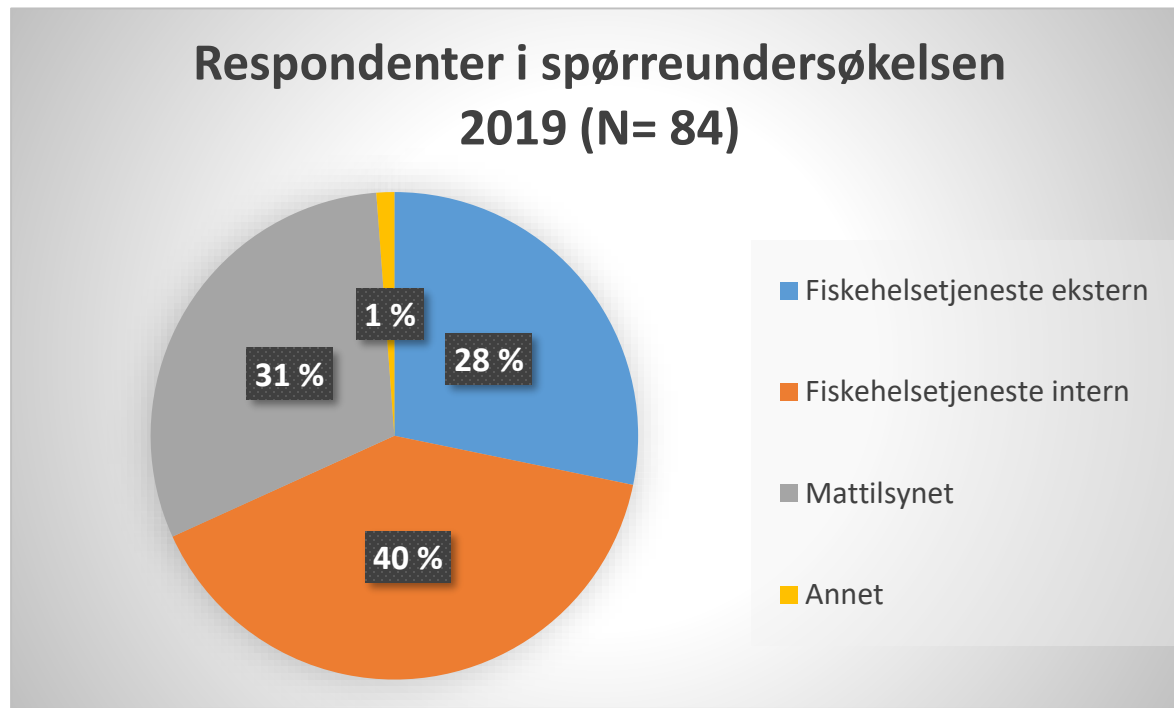
Offisielle data (NALO, F.dir, MT)

Spørreundersøkelse

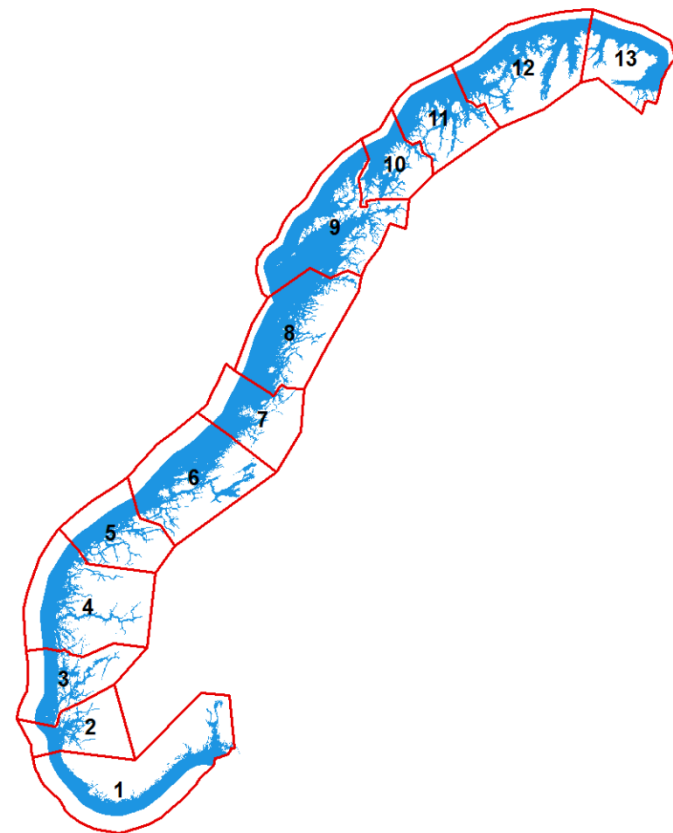
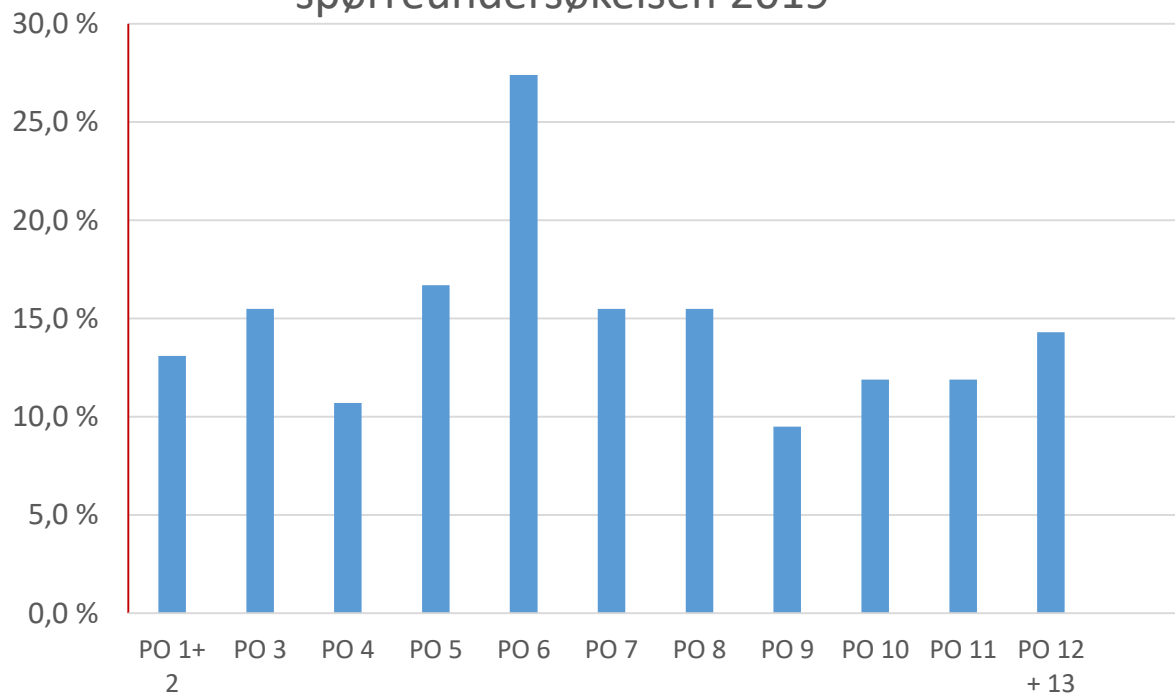
Forskningsprosjekter

Hvilket inntrykk har fiskehelsepersonell i 2019?

Fordeling av respondenter i spørreundersøkelsen 2019

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Spørsmål: Vedrørende matfiskanlegg med laks

Vi vil gjerne be deg sette kryss ved de helseproblemene som du oppfatter som viktigst når det gjelder henholdsvis dødelighet, dårlig vekst, reduisert velferd, eller som du oppfatter som et økende problem.

Du kan sette opp til 5 kryss i hver kolonne, og det trenger ikke være de samme helseproblemene som er viktigst i hver kolonne.

Totalt 24 alternativer å velge mellom

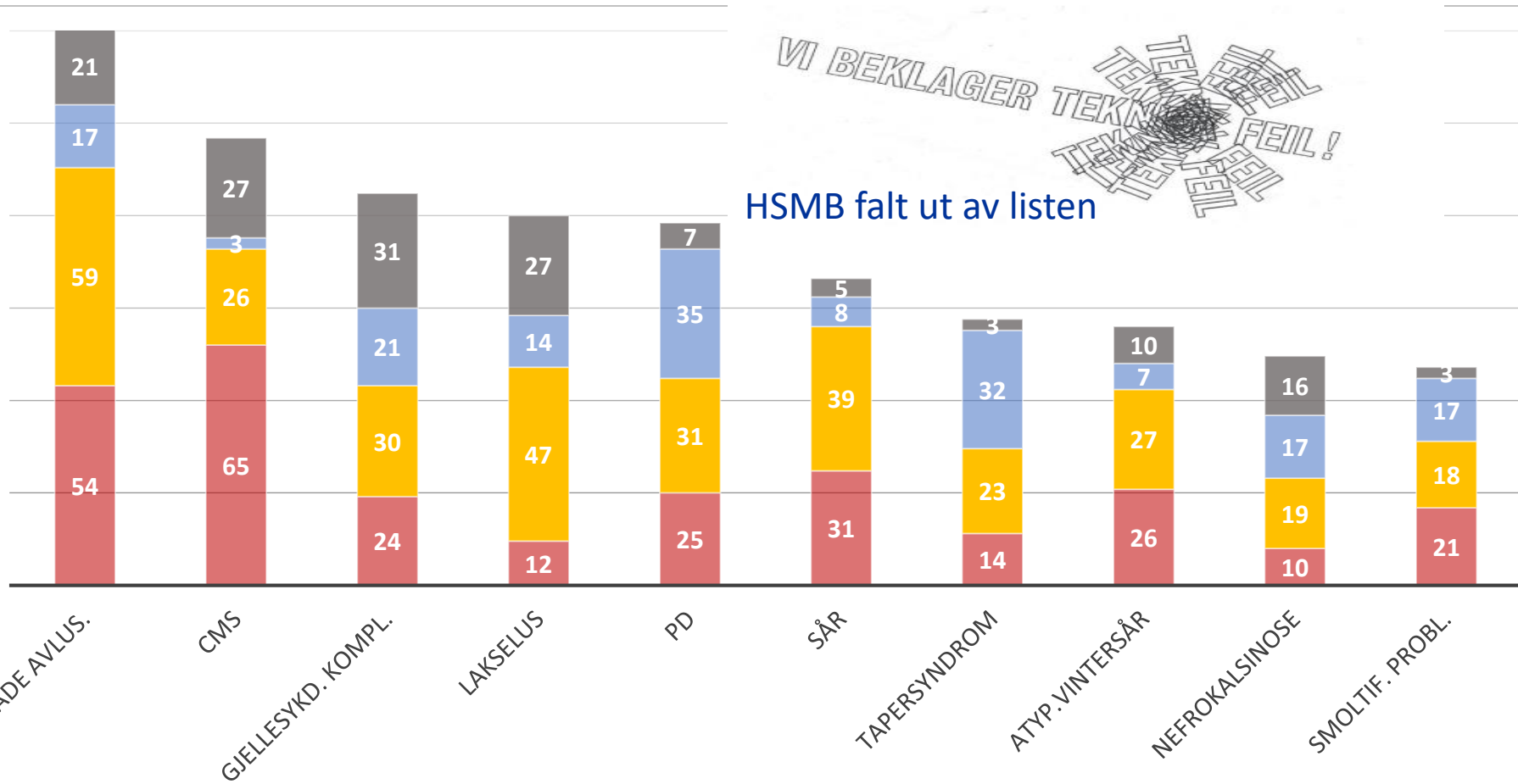

Top 10 problemer matfisk laks 2019

Antall kryss per kategori

HSMB falt ut av listen

Spørsmål: Vedrørende settefiskanlegg med laks

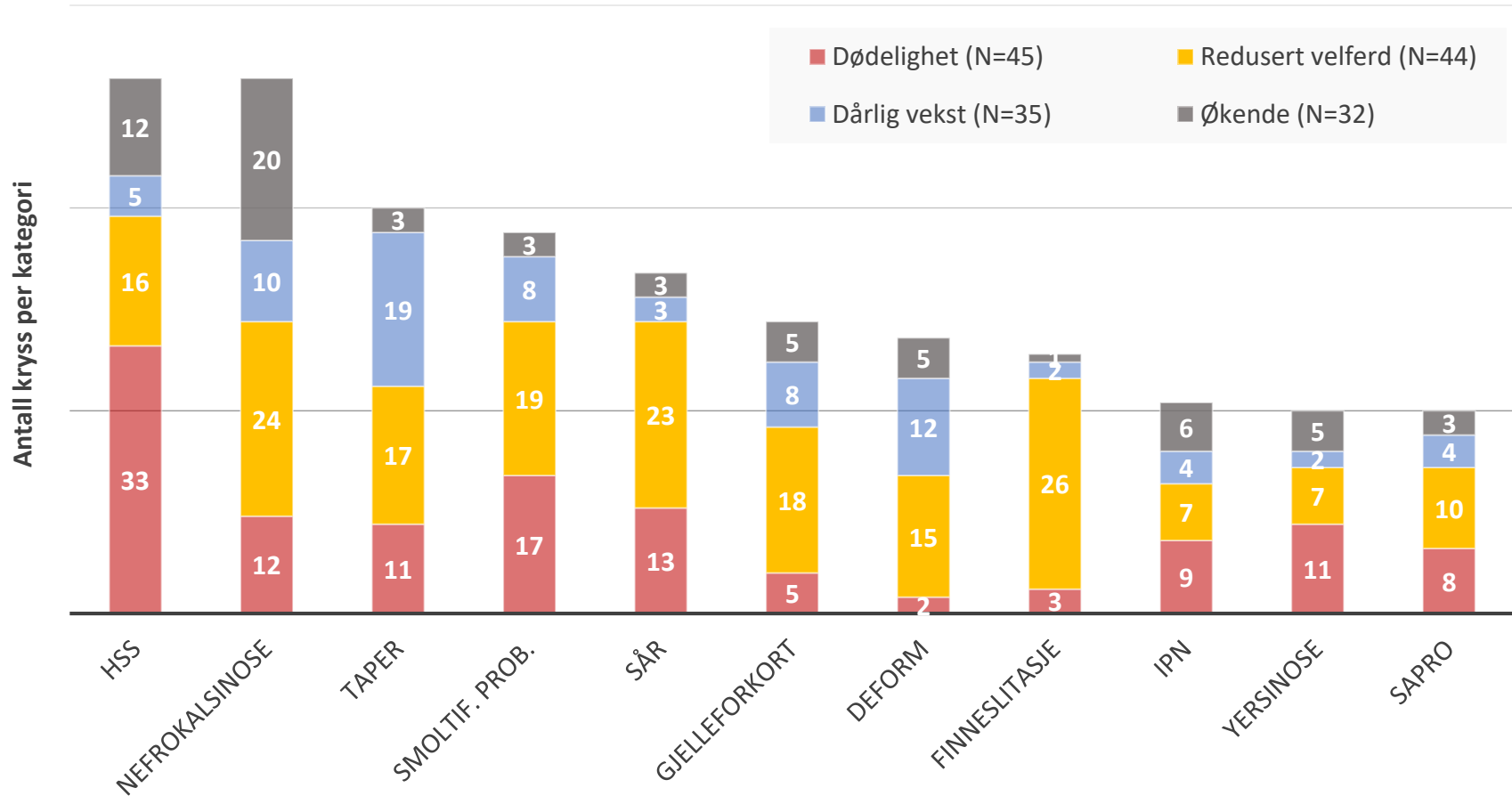
Vi vil gjerne be deg sette kryss ved de helseproblemene som du oppfatter som viktigst når det gjelder henholdsvis dødelighet, dårlig vekst, reduisert velferd, eller som du oppfatter som et økende problem.

Du kan sette opp til 5 kryss i hver kolonne, og det trenger ikke være de samme helseproblemene som er viktigst i hver kolonne.

Totalt 20 alternativer å velge mellom

Top 11 problemer settefisk laks 2019

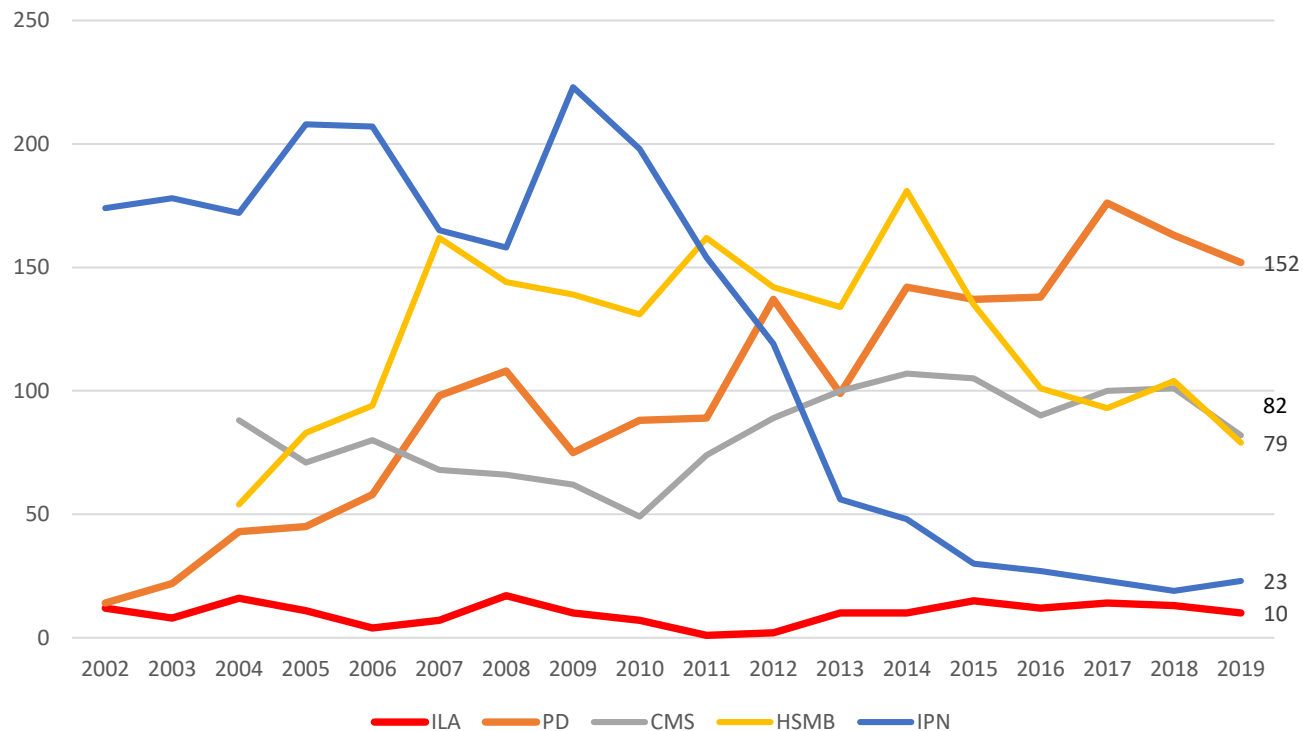
Diagnostikk – sykdomspåvisninger 2019

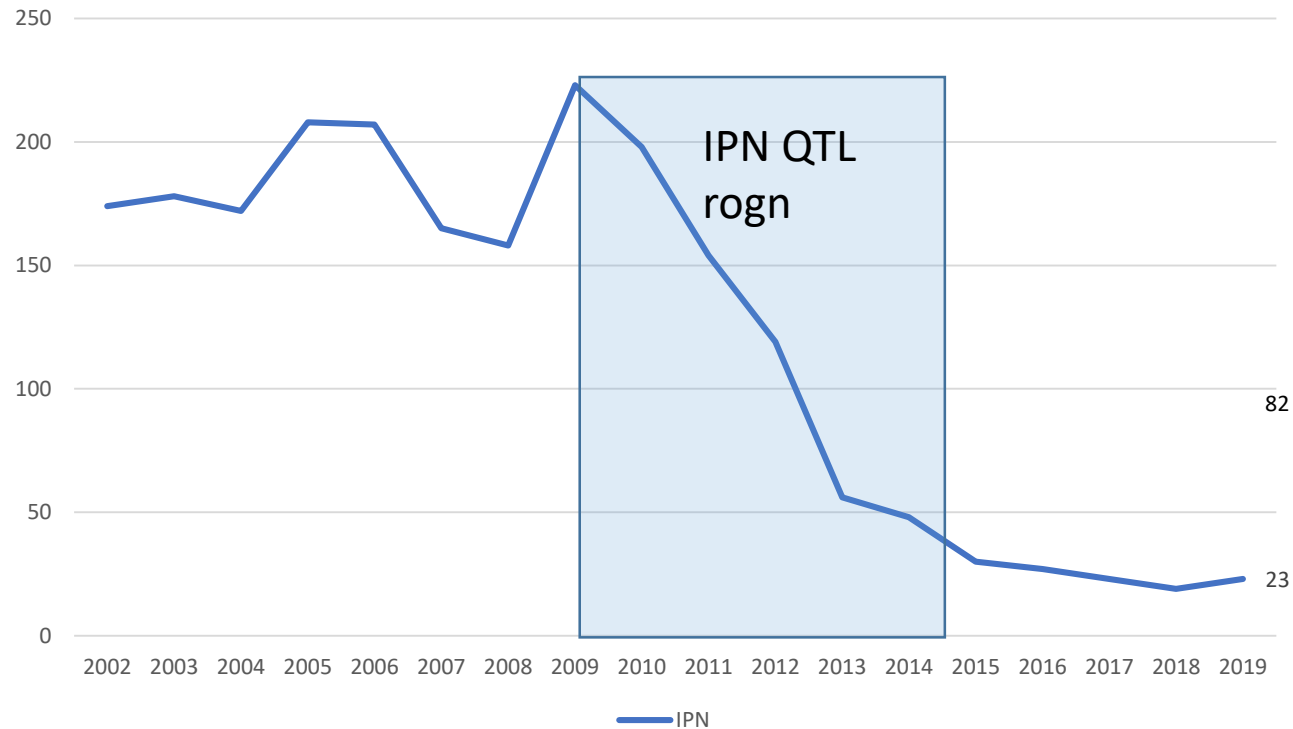
Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

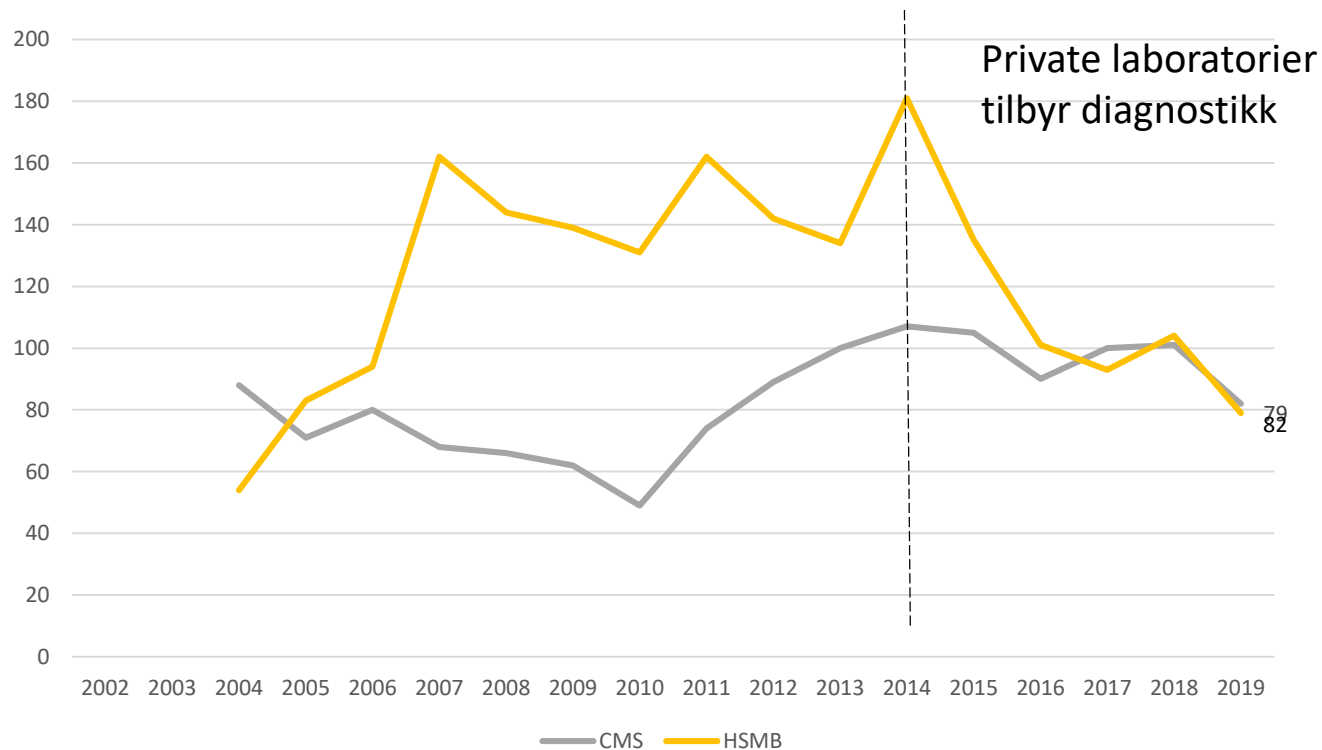
Årlige påvisninger av virussykdommer hos oppdrettslaks hos Veterinærinstituttet

Årlige påvisninger av virussykdommer hos oppdrettslaks hos Veterinærinstituttet

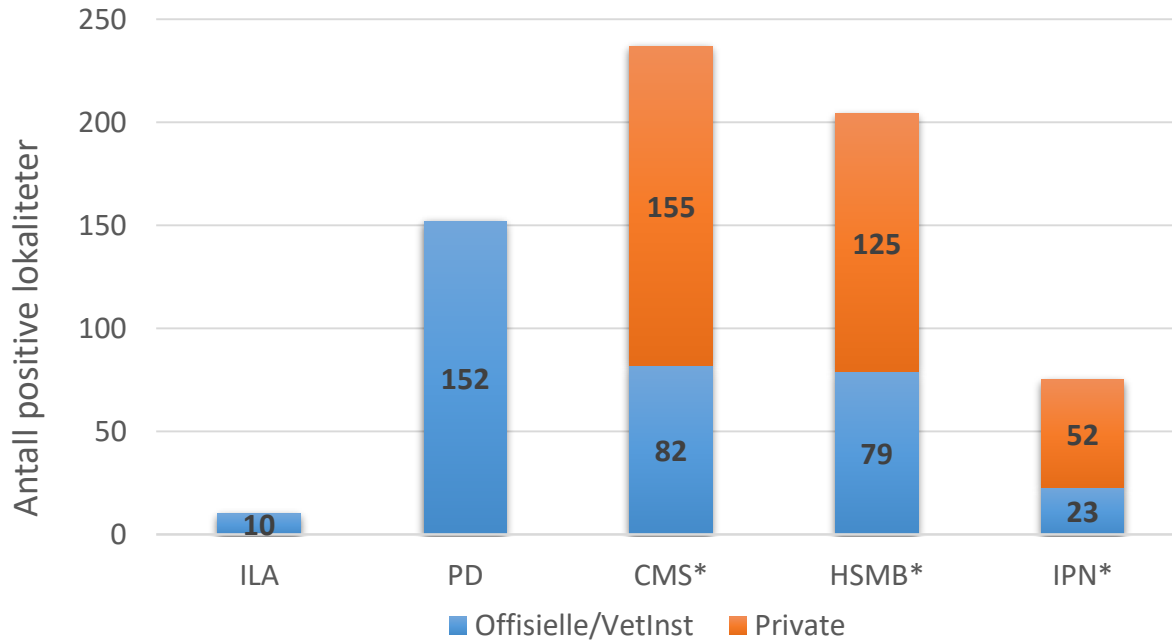

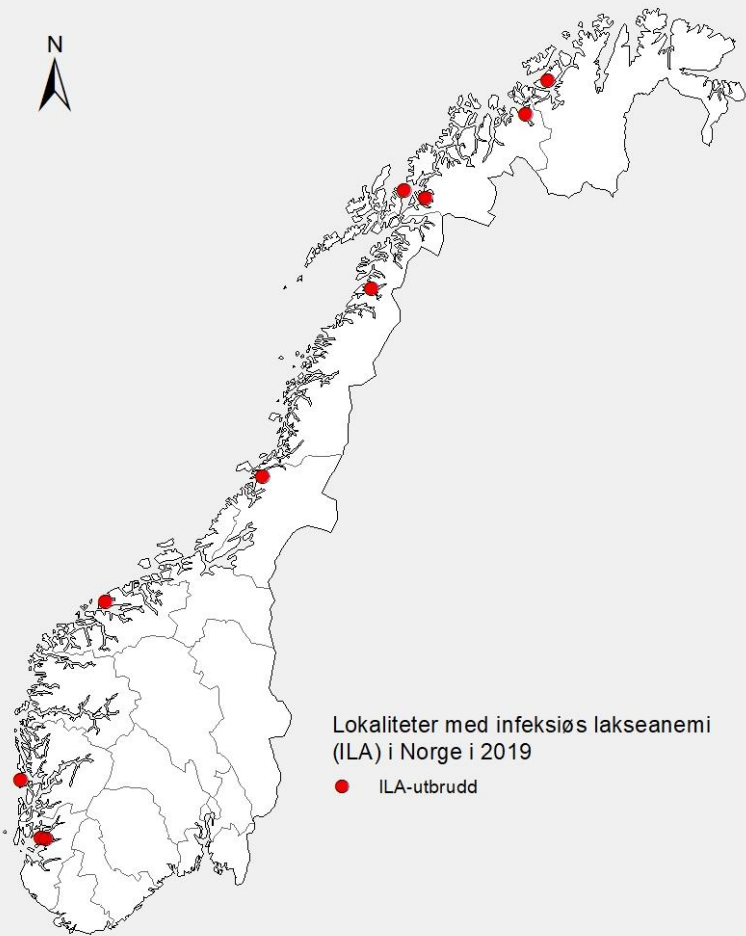
Årlige påvisninger av virussykdommer hos oppdrettslaks hos Veterinærinstituttet

Virussykdommer hos laksefisk

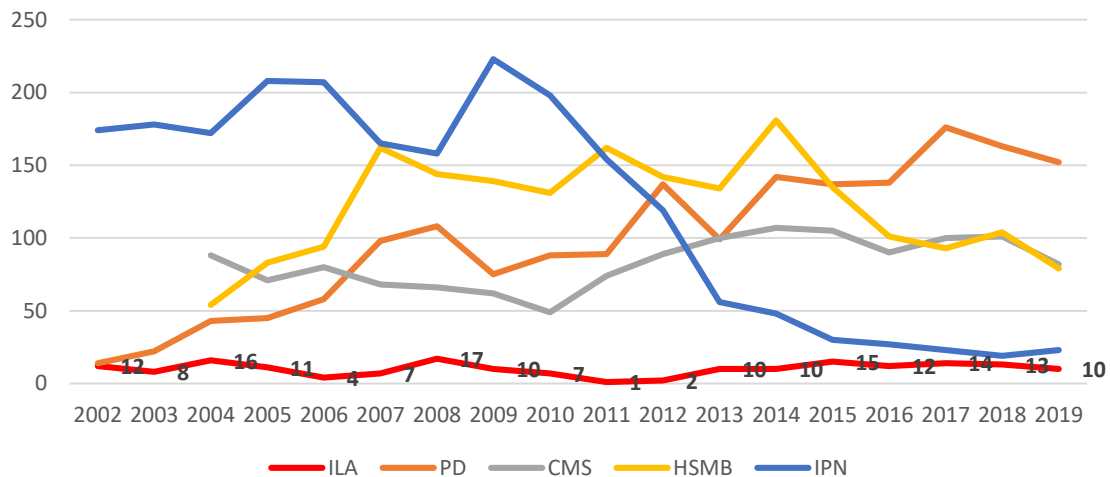
© Veterinærinstituttet 2020

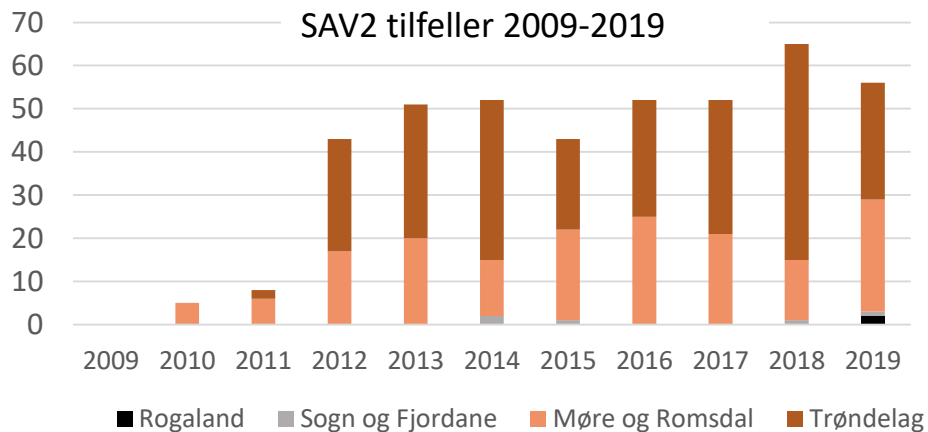
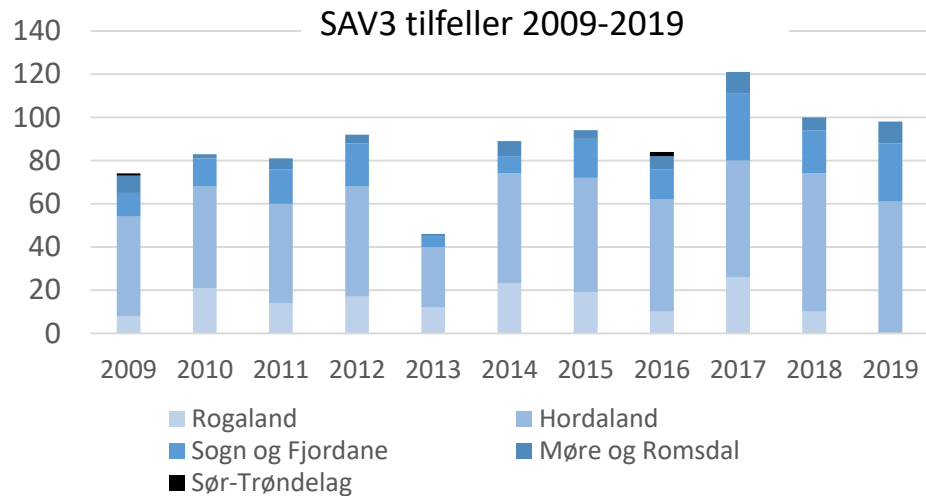
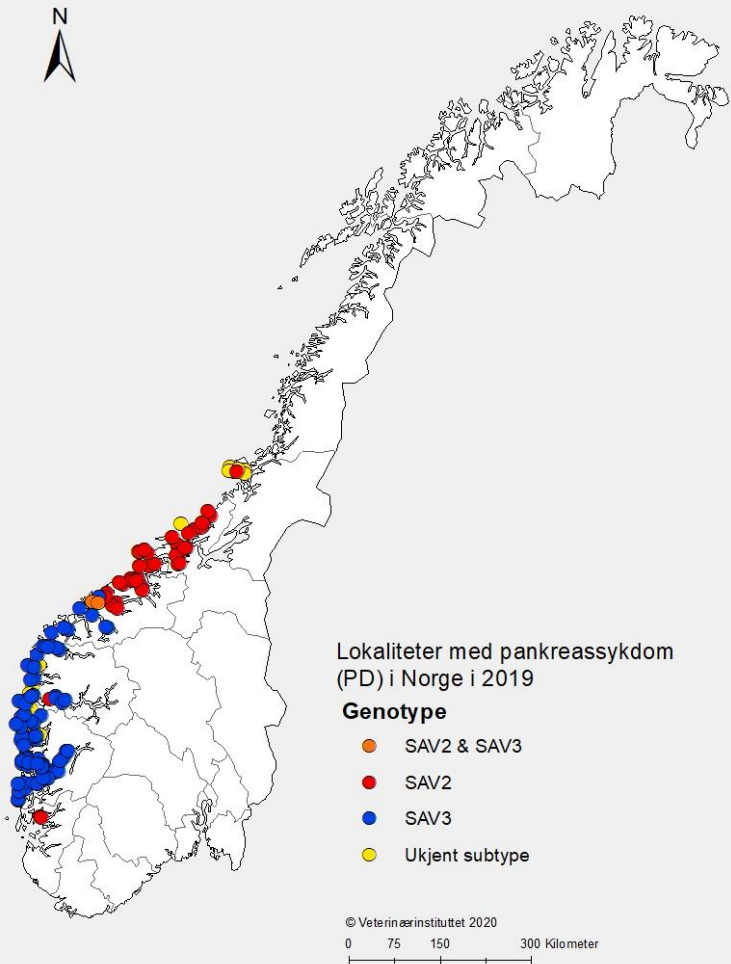
0 75 150 300 Kilometer

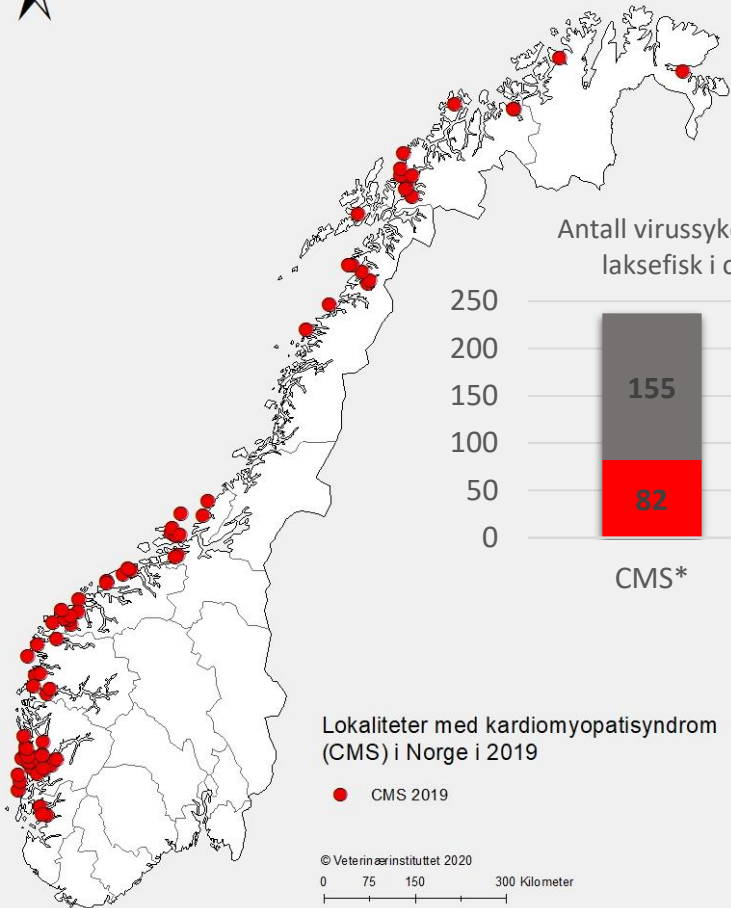
Infeksjøs lakseanemi, ILA (Liste 2):

- Mellom 1-17 nye ILA-påvisninger siden 2002
- Stabil situasjon: 10 ILA-utbrudd i 2019

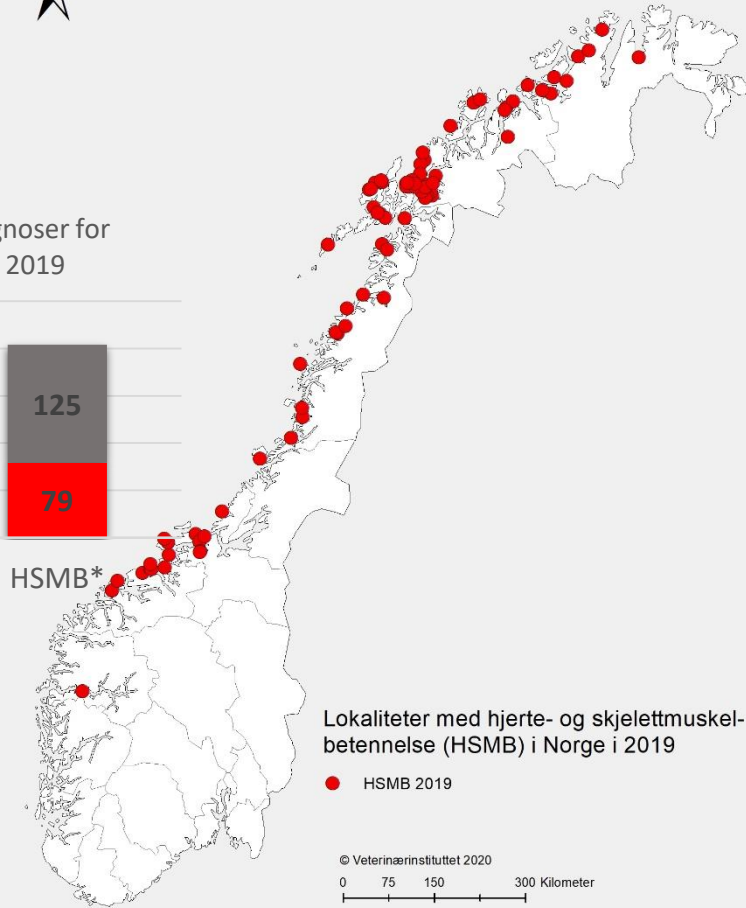
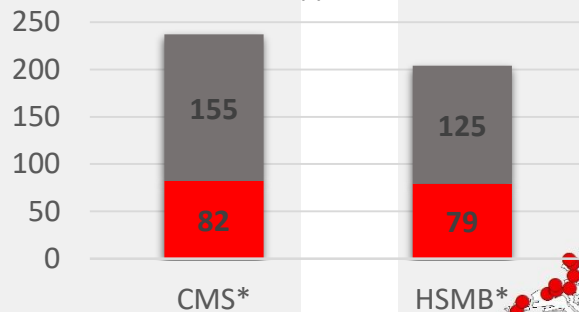
Årlige påvisninger av virusykdommer hos oppdrettslaks basert på saker sendt til Veterinærinstituttet

Antall virusykdomsdiagnoser for laksefisk i oppdrett i 2019

Bakteriesykdommer:

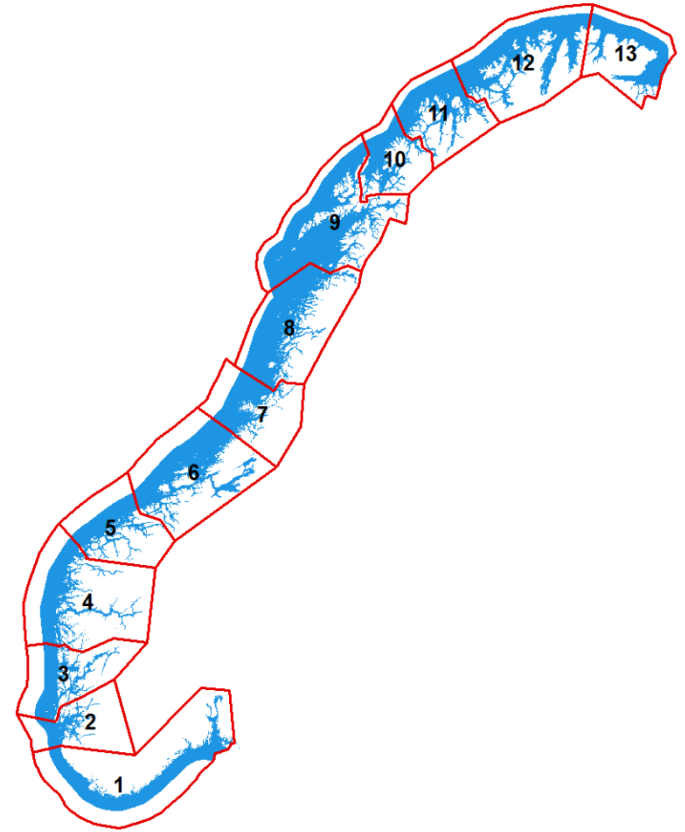
- Totalt sett en god situasjon for laksefisk
- Påvist liste 3 sykdom:
  - BKD (1) og systemisk *F. psychrophilum* i regnbueørret (4)
- Svært lavt antibiotika forbruk
- Fortsatt nedgang i antall yersinose utbrudd
- God vaksinedekning

- Bekymring:
  - Økning av pasteurellose hos laks i 2019
  - Sårproblematikk

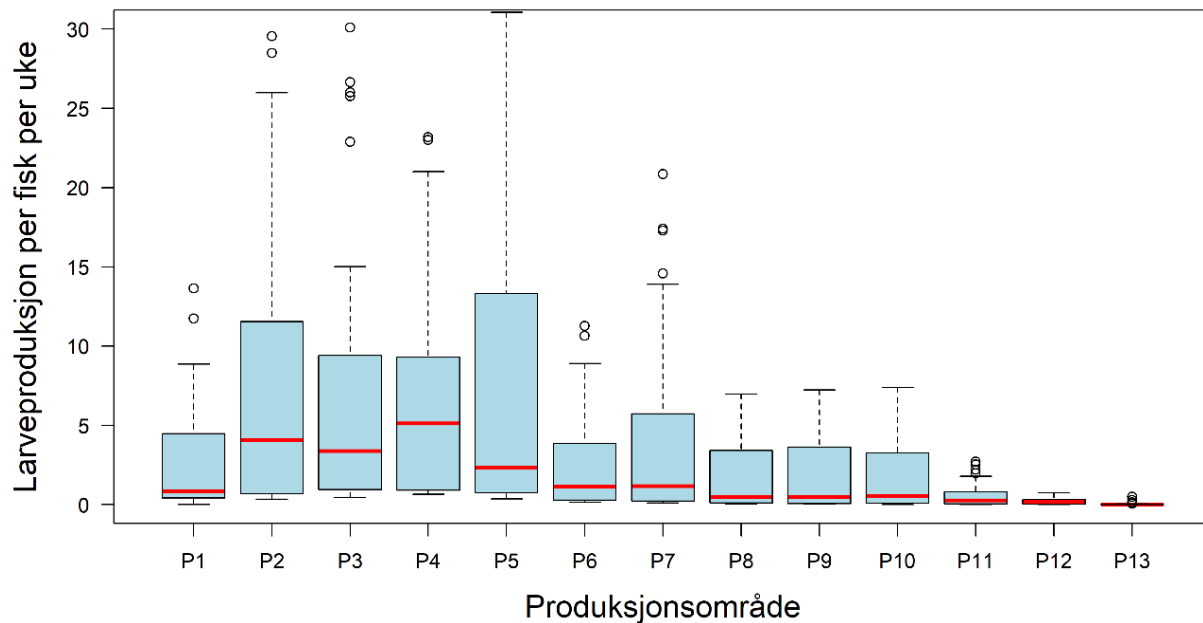

Parasittsykdommer

Lakselusåret 2019

- Høyere lusenivå enn i 2018 i alle produksjonssoner (PO) unntatt 1, 12 og 13
- Høyest larveproduksjon i PO2, 3 og 4
- Termisk avlusning mest brukt i 2019 (1451)
- Økning på 56% i bruk av mekanisk avlusning i 2019 (734) vs. 2018 (471)

Figur 7.1.4. Beregnet gjennomsnittlig produksjon av luselarver per fisk per uke innen hvert produksjonsområde (P1-P13) i 2019. De røde strekene er medianverdier, mens 50 prosent av verdiene er innenfor de blå boksene.

Andre parasittsykdommer

Fra spørreundersøkelsen:

- Større problem med skottelus i 2019
- AGD (*Paramoeba perurans*) fortsatt påvisninger hele året fra Agder til Nordland
- Parasitten *Parvicapsula pseudobranchicola* problematisk i oppdrett i de to nordligste fylkene
- Bendelmark - stabil situasjon

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Ikke-smittsomme sykdommer og helseproblemer i 2019

Settefisk laks:

- Nefrokalsinose (nyreforkalkning): årsak til *reduert velferd* er et *tiltagende* helseproblemet
- HSS (Hemoragisk smolt syndrom): viktigste årsak til *dødelighet*
- Vannkvalitet – færre alvorlige hendelser med H₂S

Sjøfasen/matfisk laks

- Komplekse/multifaktorielle gjelleproblem: *tiltagende* helseproblem
- Giftige alger – eget kapittel i årets rapport

NIVAs beredskapskasse for å sikre vannprøver ved akutt fiskedød

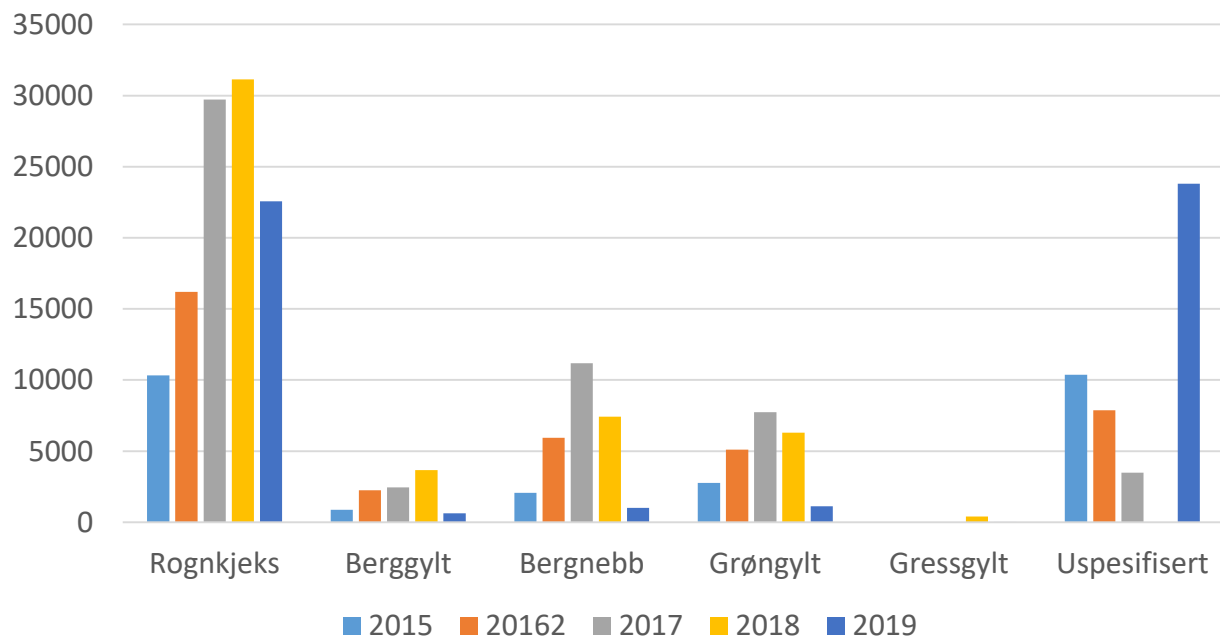

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Helsesituasjonen hos renseskjell

Utsett av renseskjell i merd (Tall i 1000 stk)

Utsett av renseskjell 2019:
Totalt: 49,1 million

Oppdatert info 10.3.20:
Pga. endring i
innrapporteringsrutiner hos
Fiskeridirektoratet i 2019 er
fordelingen mellom renseskjell-
artene upresis, jamfør høyt
antall i «uspesifisert» kategori.

Kilde: Fiskeridirektoratet Akvakultur – tall
og analyse 19.02.20

Helsesituasjonen hos rensefisk

Fiskeart	Sykdom/agens	Antall positive lokaliteter per år								
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Rognkjeks	Atypisk <i>Aeromonas salmonicida</i>	1	8	5	51	27	24	20	27	↑
	Typisk <i>Aeromonas salmonicida</i>	0	0	0	1	4	0	0	0	
	<i>Pasteurella</i> sp.	1	16	8	14	28	23	14	10	↓
	<i>Pseudomonas anguilliseptica</i>	0	0	1	4	8	15	17	7	↓
	<i>Vibrio anguillarum</i>	7	6	8	12	12	7	7	3	
	<i>Vibrio ordalii</i>	3	4	1	3	1	6	3	2	
Leppefisk	AGD	0	0	2	2	8	2	4	0	
	Atypisk <i>Aeromonas salmonicida</i>	12	13	16	32	18	14	13	15	
	<i>Vibrio anguillarum</i>	6	6	6	2	2	2	3	0	
	<i>Pseudomonas anguilliseptica</i>	0	0	0	0	0	1	0	0	
	AGD	0	5	2	2	1	1	0	2	

Lump flavivirus: 45 påvisninger i 2019 (privat laboratorium)

Skottelus: Et velferdsproblem på rognkjeks i Finnmark og Troms

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Har oppdrettsfisken hatt god helse i 2019?

Det er fortsatt mye å gå på, men lyspunkter:

- En liten nedgang i dødelighetsnivå som kan relateres til dårlig helse
- Høye lusetall – flere avlusninger – *men* uten generell oppgang i dødelighet eller økning meldepliktig sykdom: Mulig effekt av økt fokus på fiskevelferd i 2019?
- Stabil situasjon for de meldepliktige virussykdommene ILA og PD
- Totalt god situasjon for bakteriesykdommer (laksefisk)
- Fortsatt nedgang i antall yersinose utbrudd

Har oppdrettsfisken hatt god helse i 2019?

Bekymringer:

- Endringer i utbredelse av SAV2 (synliggjør hull i bio-sikkerheten)
- Økning i «produksjonssykdommer» som kompleks gjellesykdom, nefrokalsinose og HSS
- Mulig økning i CMS tilfeller i Hordaland
- Økning i antall sykdomsutbrudd med *Pasteurella* spp.
- Fortsatt svært alvorlig helsesituasjon for rensefisken

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

An aerial view of a salmon aquaculture farm. The image shows a long, narrow walkway with a metal grate floor and a blue railing, extending over a large body of water. On either side of the walkway are rows of circular pens, each supported by several vertical posts. The water is a deep blue color. In the background, there are rolling hills or mountains under a sky with scattered white clouds. The overall scene is a typical view of a salmon farming operation.

**GOD LESNING AV
FISKEHELSE RAPPORTEN 2019!**